

**ALS WIJ NOU
VERANDEREN
DAN HOEFT
HET KLIMAAT
HET NIET TE DOEN**

Loesje

-Bijdrage GroenLinks bij de Begroting 2020

1. Hoogconjunctuur en crises

Het is hoogconjunctuur in Nederland. De economische groei -in de ouderwetse definitie- is goed, de werkloosheid gering, bij de rijksoverheid klotst het geld tegen de Haagse plinten op.

Intussen in het Westerkwartier: als je door de dorpen en wijken van onze gemeente fietst, zie je dat het langzaam, heel langzaam slonziger wordt. De kloof tussen rijke en arme wijken, arme en rijke families wordt groter. De middenklassenfamilies moeten steeds harder werken voor meer lasten. Ouderen zien hun pensioenen verschrompelen.

En onder de groeiende nationale welvaart en armer wordende gemeenten woekeren fundamentele crises: de klimaat-, aardgas-, stikstof-, PFAS-crisis, tekorten op het sociaal domein, woningnood, het tanende vertrouwen en de versplintering van de politiek. Als sommigen van u die crises allemaal ver-van-uw-bed-zaken vindt, dan wordt het tijd uw bed te verplaatsen.

De gemeenten hebben en krijgen steeds meer verantwoordelijkheid in het bezweren van deze crises. Zo bepalen een raad steeds meer hoe de toekomst van onze wijken, dorpen en inwoners eruitziet.

Gemeenten zullen bijvoorbeeld uiterlijk 2021 met een plan moeten komen voor aardgasvrije wijken. Voorzitter van de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG), Jan van Zanen, en de Utrechtse wethouder Lot van Hooijdonk zeggen in dagblad Trouw: "Gemeenten speelden geen rol van belang in de energievoorziening. En nu krijgen we de regierol." (Trouw, de Verdieping, p.8, 28 oktober 2019). Uit een peiling van dezelfde Trouw blijkt dat vier op de tien inwoners wachten op helderheid over aanpak en subsidie. Andere peilingen wijzen ook in deze richting.

Er zal veel moeten veranderen en vooral wij. Zoals Loesje zegt: "Als wij nou veranderen dan hoeft het klimaat het niet te doen."

2. Gemeenten als crisesbezweerder

De begroting 2020 moet tegen deze achtergrond beoordeeld worden. Zijn de voorgestelde koers, het uitgedachte beleid en de maatregelen goed, effectief en robuust genoeg om aan de crises het hoofd te bieden? En vooral wordt er een integraal beleid gevoerd?

Uit de begroting blijkt dat niet. Zo zou je verwachten dat de veranderingen in de energie met dreigende energie-armoede in nauw verband met het armoedebeleid wordt gebracht. Of dat de stikstofproblematiek een plek krijgt in beleid voor landbouw en omgeving. Is het college bereid de raad elk kwartaal te informeren over de ontwikkelingen met PAS (eerder Paniek Aanpak Stikstof dan Programma) en PFas in onze gemeente en de risico's daarmee (het spul waarvan antibaklagen zijn gemaakt en sommige politici ook, lijkt het) ?

Het is overigens in deze klimaat- en stikstofcrises ook niet logisch en effectief om vliegveld Eelde te blijven steunen via de Regio Groningen-Assen.

Kunst en cultuur zijn bij uitstek terreinen waarbij integratie kan plaatsvinden. GroenLinks vindt het jammer dat we bij het college geen gehoor vinden voor het aanstellen van cultuurcoaches. In het antwoord van het college op vragen hierover staat dat de Schans over de nodige expertise zou beschikken. Dat blijkt ons niet: er is geen functie omschreven waarvoor de kennis van cultuur gevraagd wordt. We zien graag een reflectie op dit punt van het college.

Het gebrek aan een integrale benadering voedt de indruk dat de Begroting en het beleid een samenraapsel van onderwerpen zijn, waarop de coalitiepartners elkaar laten scoren –zij het soms met het nodige gekrakeel. Dat spektakel is wel interessant voor omstanders en pers.

Deze gemeente doet zich graag voor als moderne gemeente, waarbij eigenlijk alleen wordt ingezet op digitaal en afspraak-maken. Wat als je geen computer hebt, niet online kunt of wilt zijn of te verlegen bent om een afspraak te maken? Volgt het college de suggestie van de Nationale Ombudsman Reinier van Zutphen: richt een hulploket voor alle denkbare vragen van inwoners? En aanvullend hierop: zorg dat je hiervoor geen afspraak hoeft te maken.

Overigens zien we aan deze Begroting dat het college en de organisatie als fusieorganisatie vorderingen maken. Zie dat als compliment van de fractie van GroenLinks!

3. Inwoners over verkeer

De fractie van GroenLinks heeft de afgelopen tijd een meldpunt Verkeersknelpunten onderhouden. We hebben de suggesties gebundeld en bieden die nu graag aan. Verreweg het meest genoemde gevaar in het verkeer is: er wordt te hard gereden in dorpen en op buitenwegen. Naast het aanpakken van enkele veelgenoemde knelpunten (fietspaden Opende en De Haspel, onduidelijke situaties in de dorpskernen van vooral de grotere dorpen, de nieuwe bruggen bij Dorkwerd, Aduard

en Noord-Zuidhorn) zouden we als gemeente dus vooral moeten inzetten op handhaving van de maximumsnelheden én op maatregelen die (te) hard rijden ontmoedigen. Dat is dus bijvoorbeeld een argument om geen vangrail langs het Van Starckenborghkanaal te plaatsen, maar om daar verkeersremmende maatregelen te nemen. Wij zien de opbrengst uit ons meldpunt graag terug in de Verkeersvisie die u ons volgend jaar voorlegt. Onze verkeerswoordvoerder Aart-Jan Feitsma wil ons rapport nu graag aanbieden aan wethouder Dijkstra.

3. Zes voorstellen

Als fractie van GroenLinks doen wij zes concrete voorstellen om de begroting te verbeteren.

Ons eerste voorstel is het oprichten van een robuust fonds van in 2020 bijvoorbeeld enkele miljoenen euro's, van waaruit versneld strategische projecten voor de uitvoering van het klimaatakkoord (bijna energieneutraal maken van gemeentelijk vastgoed, sporthallen, dorpshuizen) en energiecoaches gefinancierd kunnen worden. Als het Rijk een groot fonds kan en mag inrichten, moeten wij daar ook ruimte voor krijgen van de provincie. Als we het geld slim lenen, dan krijgen we ook geld toe.

Onze tweede voorstel is in te zetten op het behoud van de landbouwbedrijven in onze gemeente en hen te helpen de stikstofcrisis te beheersen door duurzame, circulaire en natuurinclusieve landbouw te stimuleren.

Ons derde voorstel past bij de inclusieve samenleving: het alsnog op korte termijn inhalen van de achterstand in de opvang van statushouders.

Ons vierde voorstel is om ons extra in te spannen om woningbouwprojecten te versnellen en op grond van de urgentie snel nieuwe projecten te laten ontwikkelen, bijvoorbeeld door een task force in te stellen.

Ons vijfde voorstel: kom pas in de begroting 2021 op grond van de verkeersvisie met een mogelijk voorstel voor een vangrail langs het Van Starckenborghkanaal. En gebruik die €20.000 in 2020 als bijdrage aan iets wat echt urgent is en niet kan wachten: het terugbrengen van de Paddepoelsterbrug. Zo zetten we Rijkswaterstaat meer onder druk, helpen we de fietsers en vooral de scholieren uit dat deel van onze gemeente.

Ons zesde voorstel: we zouden eigenlijk geen ozb-verhoging wensen. De motie hiervoor werd in juli door de coalitiepartijen helaas afgewezen. We komen hen daarom een halfweg tegemoet: de ozb-verhoging voor 2020 halveren. Voor een gigantische verhoging van de ozb van 12% zijn immers geen redelijke argumenten aan te voeren. Terwijl je op leningen geld toe krijgt van de bank, klopt de gemeente je 12% extra uit je zak. En waarvoor? Voor plannen die nog niet af zijn en waarvoor zeker in 2020 nog niet veel extra geld nodig is? Voor een slecht onderbouwd plan voor een vangrail? Voor een herindeling die nog niet op orde is? Met als vage

belofte van collegepartijen dat die verhoging in 2021 weer ongedaan gemaakt zou worden? Bovendien plegen de coalitiepartijen zo kiezersbedrog.

Samenvattend, de fractie van GroenLinks vindt interessante voorstellen in de begroting, heeft zelf met de inventarisatie van verkeersknelpunten het nodige werk gedaan, doet zes verbetervoorstellen en komt het college en de coalitie halfweg tegemoet. Overigens zijn wij van mening dat niet alleen de treinhalte te Visvliet heropend moet worden, maar ook een halte Leek geopend moet worden..